

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	1 april 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0723	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8217CE09	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	6 mei 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - Overzicht aangetroffen verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis per adres - kaarten plangebied - locaties en aantallen nest- en verblijfplaatsen - voorgestelde maatregelen - aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 6 mei 2020 van Movares, namens Portaal vastgoed ontwikkeling, om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet Natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 april 2021 tot en met 1 januari 2022.

II. Omschrijving van de aanvraag

Portaal is voornemens een totaal van 1556 woningen in de gemeente Amersfoort en Soest te renoveren in drie verschillende tranches. De voorliggende aanvraag omvat een 80-tal woningen uit tranche 2 en 3, alle gelegen in Soest (hierna: plangebied). In deze woningen worden energetische maatregelen toegepast welke negatieve effecten kunnen hebben op aanwezige beschermde diersoorten. De 80 woningen uit tranche 2 en 3 worden energetisch verbeterd door middel van spouwmuurisolatie. In de woningen van tranche 2 en 3 zijn vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis. De woningen liggen in verschillende wijken welke zijn verdeeld in deelgebieden zoals weergegeven in bijlage 3. Het merendeel van de adressen ligt in wijken met rijtjeshuizen. De woningen waar verblijfplaatsen zijn aangetroffen en de woningen direct grenzend aan deze woningen worden pas geïsoleerd na het verkrijgen van de ontheffing op grond van de wet. Op 7 oktober 2019 is er een aparte ontheffing afgegeven voor tranche 1, de eerste tranche valt dan ook buiten deze ontheffingsaanvraag.

De huidige ontheffingsaanvraag is ingediend in mei 2020 en omvatte oorspronkelijk een veel groter aantal woningen, en betrof een ruimere aanvraag (namelijk voor ruige dwergvleermuis, laatvlieger, en gewone dwergvleermuis). In een gewijzigde aanvraag op 9 februari 2021 is een nieuwe lijst met ditmaal 80 woningen doorgegeven (zie bijlage 2). Bovendien is de aanvraag gewijzigd voor wat betreft de soorten: in de huidige aanvraag wordt enkel voor de gewone dwergvleermuis een ontheffing gevraagd. De huidige aanvraag beslaat daarmee geen 1556 woningen, maar in totaal 80 woningen welke de volgende verblijven (van enkel gewone dwergvleermuis) op onderstaande adressen bevat:

Paarverblijven:

(totaal aantal aangetroffen paarverblijven van de gewone dwergvleermuis op onderstaande adressen: 16)

- Choristenpad 3, 14, 19, 62-64
- Luytenaarspad 25, 27, 31
- Harperspad 14-18, 33-35
- Gemshoorn 16-18, 22-24, 35-37, 45-47, 89-97
- Draailier 89-97
- Willem Speelmanhof 12-43

Zomerverblijven:

(totaal aantal aangetroffen zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis op onderstaand adres: 1)

- Choristenpad 46

Er wordt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 3 februari 2021, 9 februari 2021 en 24 februari 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

De gewone dwergvleermuis is veelvuldig aangetroffen in de woningen van Portaal. De huidige aanvraag omvat 80 woningen waar in totaal 16 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen en één zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis. Zie voor de exacte locaties de adressenlijst en kaartjes in bijlage 2. De nadere onderzoeken naar vleermuizen zijn gedaan in het voorjaar van 2018, voorjaar 2019, en najaar 2019. De aangetroffen dieren zijn voornamelijk baltsend aangetroffen, de exacte locatie van de in-/uitvliegopeningen van de verblijfplaatsen zijn niet exact vastgesteld. Paarverblijfplaatsen kunnen gedurende zachtere winters de paarverblijfplaatsen ook door één of enkele dieren in gebruik genomen worden. winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden daarom ook niet uitgesloten.

Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen exemplaren van de gewone dwergvleermuis worden gedood, 17 voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden verstoord, beschadigd en vernield.

Werkzaamheden en (preventieve) maatregelen

Om de negatieve effecten van de werkzaamheden zoveel mogelijk te verzachten worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn (blijkens het activiteitenplan en de aanvullende beantwoording), tijdig voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis geplaatst op hiervoor geschikte locaties in de directe omgeving van het plangebied. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. In bijlage 1 is een voorschrift opgenomen over de periode waarin dit moet gebeuren, namelijk buiten de meest kwetsbare periode. Tevens worden er voldoende permanente geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor de soort geplaatst op hiervoor geschikte locaties (betreffende open stootvoegen op verschillende windrichtingen/oriëntaties die zijn opgenomen aan alle hoekzijden van de geplande nieuwbouw). De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente verblijfplaatsen te overbruggen. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden te mitigeren. Ondanks de zorgvuldige werkwijze is echter sprake van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

De voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (Bron: Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 10 juli 2017). Het is niet bekend hoe de regionale situatie is maar aangenomen mag worden dat deze vergelijkbaar is met de rest van het land. In "Vleermuisstand van Amersfoort (2014) wordt de gewone dwergvleermuis als algemeen voorkomende soort beschreven die overal in de gemeente kan worden waargenomen. Het is niet bekend hoeveel gewone dwergvleermuizen voorkomen in Soest. Trends ten aanzien van de populatieomvang van de gewone dwergvleermuis in Soest zijn niet bekend. De staat van instandhouding op nationaal en lokaal niveau wordt momenteel als gunstig beschouwd. Afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie wordt voorkomen door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen in het plangebied. Naar verwachting zal de gewone dwergvleermuis zich na afloop van de werkzaamheden weer vestigen binnen het plangebied.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De renovatie van woningen is van belang om CO₂-emissie te verminderen. Dit past ook binnen het convenant 'Energiebesparing Corporatiesector' waar Portaal zich aan heeft geconformeerd en wat een afgeleide is van de doelstelling CO₂-emissie te verminderen om te komen tot voor het milieu zeer wezenlijk gunstige effecten. In het convenant, dat ondertekend is tussen VROM (Wonen, Wijken en Integratie), VROM (Ruimte en Milieu), Aedes (Vereniging van woningcorporaties) en Vereniging Nederlandse Woonbond, staat het volgende omschreven: - het kabinetsprogramma "Schoon & Zuinig" van 18 september 2007, welke in 2020 een CO₂-reductie van 6 tot 11 Megaton in de gebouwde omgeving beoogt; - dat de woningcorporaties verenigd in Aedes in het "Antwoord aan de Samenleving" de ambitie hebben uitgesproken om 20% te besparen op het totale gasverbruik in de bestaande sociale huurwoningenvoorraad in de periode 2008 – 2018; - dat het Rijk met Bouwend Nederland, UNETO-VNI, EnergieNed en VME op 23 januari 2008 het Convenant Energiebesparing bestaande gebouwen ("Meer met Minder") heeft gesloten met de bedoeling een structureel aanbod in de energiebesparingsmarkt voor de bebouwde omgeving te creëren. Aedes is tevens partij geworden van dit convenant. - dat het Rijk met Bouwend Nederland, NEPROM en NVB op 22 april 2008 het Lenteakkoord Energiebesparing in de nieuwbouw (hierna: "Lenteakkoord") heeft gesloten, waarin doelstellingen zijn geformuleerd met betrekking tot de energieprestatie van nieuwe woningen en overige gebouwen. Er wordt geborgd dat de doelstellingen van het Lenteakkoord ook worden vertaald naar de nieuwbouwproductie van woningcorporaties (40% van de totale nieuwbouwproductie); - dat in het kader van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (2002/91/EG) in Nederland het energielabel voor woningen en andere gebouwen is ingevoerd per 1 januari 2008 middels het Besluit en de Regeling energieprestatie gebouwen. Partijen willen dit energielabel gebruiken als aangrijpingspunt voor het stimuleren van de verbetering van de energieprestatie van gebouwen. - dat alle partijen het belang van energiebesparing zien, vanwege het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling; - Met dit convenant wordt beoogd ten opzichte van de "Referentieramingen energie en emissies 2005-2020" d.d. 1 januari 2005 van ECN een additionele gebouw- en

installatiegebonden	energiebesparing	in	de	bestaande	sociale
huurwoningenvoorraad te realiseren van ten minste 24 PJ in de periode 2008 – 2020. Met dit convenant wordt tevens beoogd het gestandaardiseerde energieverbruik in	-				

de volle breedte van de nieuwbouwproductie van woningcorporaties te verlagen					
--	--	--	--	--	--

met:

- 25% per 1 januari 2011
- 50% per 1 januari 2015

ten opzichte van het gebouw gebonden energieverbruik in gebouwen die gebouwd worden conform de op 1 januari 2007 vigerende bouwregelgeving en voor zover dat valt onder de reikwijdte van de Energieprestatienorm (EPN). De volgende documenten bijhorende bij bovenstaande onderbouwing zijn als bijlage 3 toegevoegd:

- Convenant Energiebesparing Huursector, 28 juni 2012 (relevante pagina's zijn 2 t/m 5).
- Werkprogramma Schoon & Zuinig, VROM 7421, september 2007 (relevante delen: pagina 24, paragraaf 3.2, 1e alinea, laatste zin).
- Antwoord aan de samenleving, 31 januari 2007 (de relevante delen zijn: pagina 3 onder het kopje energiebesparing en hoofdstuk 3).
- Lenteakkoord, 28 juni 2012.
- Richtlijn 2002/91/EG, 4.1.2003, Publicatie van de Europese Gemeenschappen Niet bijgesloten is het Besluit energieprestatie gebouwen (relevante artikelen 2.1-2.5) en de Regeling energieprestatie gebouwen (relevante artikelen 2-4). Het besluit en de regeling zijn te raadplegen via <http://wetten.overheid.nl>.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voldoende onderbouwd zijn om de verbodsbepalingen zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

Voor het verkrijgen van een ontheffing is conform artikel 3.8, vijfde lid, van de wet, een alternatievenafweging nodig waarin wordt onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Alternatief voor renovatie. De renovatie van de woningen is van belang om CO₂-emissie te verminderen door de woningen goed te isoleren. De woningen hebben nu energielabel E t/m F en gaan naar energielabel A. Het alternatief voor de renovatie betreft sloop en nieuwbouw. Dit is met oog op beschermde soorten zeker geen gunstiger alternatief. Alternatief voor werkwijze. De te nemen maatregelen zijn zo gekozen dat verstoring van vleermuizen zo veel mogelijk wordt beperkt. Er zijn derhalve geen betere alternatieven voorhanden.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om

een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Stichting Portaal van 6-5-2020, aanvullingen hierop door gemachtigde Movares van datum 3-2-2021 en gewijzigde aanvraag van datum 9-2-2021 en 27-2-2021 gelet op (de) artikel(en) , 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting Portaal

Adres: Postbus 2211

Postcode en woonplaats: 3500 GE Utrecht

Ontheffing 8217CE09 voor het tijdvak van: 1 april 2021 tot en met 1 januari 2022

Van de verbodsbepalingen genoemd in (de) artikel(en) genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) . Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft een in totaal 80 huizen en betreft de volgende adressen: Choristenpad 3, 14, 19, 46, 62-64, Luytenaarspad 25, 27, 31, Harperspad 14-18, 33-35, Gemshoorn 16-18, 22-24, 35-37, 45-47, 89-97, Draailier 89-97, en Willem speelmanhof 12-43 allen gelegen te Soest (voor een kaart zie bijlage 3).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffingshouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffingshouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffingshouder handelende (rechts-)personen. De ontheffingshouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffingshouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffingshouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 5 tot en met 6, geregistreerd.

9. De maatregelen, genoemd in het "Activiteitenplan woningrenovatie Soest Amersfoort" van Movares, alsmede de aanvullende beantwoording dd. 3-2-2020 (zie bijlage 4 en bijlage 5) dienen te worden opgevolgd.
10. Bij het plaatsen van de tijdelijke en permante verblijfplaatsen dient er rekening mee gehouden te worden dat de in- en uitvliegopening op de minimale 3 meter hoogte aanwezig is, een vrije aanvliegroute aanwezig is (zoals geen bomen aanwezig direct voor de invliegopening), vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan woningen of vanuit aanwezige ramen) en buiten bereik liggen van predatoren.
11. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaats dient uitgevoerd te worden in de actieve periode en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Voor verblijfplaatsen die jaarrond in gebruik worden genomen, geldt hiervoor de periode van half april tot half mei of van half augustus tot en met- eind oktober.
12. Voor paarverblijven wordt een half jaar gewenningstijd gerespecteerd vanaf medio februari 2021. Voor paar-zomerblijven geldt een gewenningstijd van 3 maanden in de actieve periode.
13. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient minimaal drie dagen - met gunstige weersomstandigheden voor de gewone dwergvleermuis¹ - voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
15. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffingshouder zich niet houdt aan de voorschriften.
16. De tijdelijke kasten blijven hangen gedurende de periode dat de verblijfplaatsen in bestaande woningen niet beschikbaar zijn. Er dient bij het verwijderen van de tijdelijke kasten rekening gehouden te worden met de kwetsbare periodes van vleermuizen en de kasten mogen niet door vleermuizen bezet zijn op het moment dat de kasten verwijderd worden.

Na afloop van de werkzaamheden

17. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffingshouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

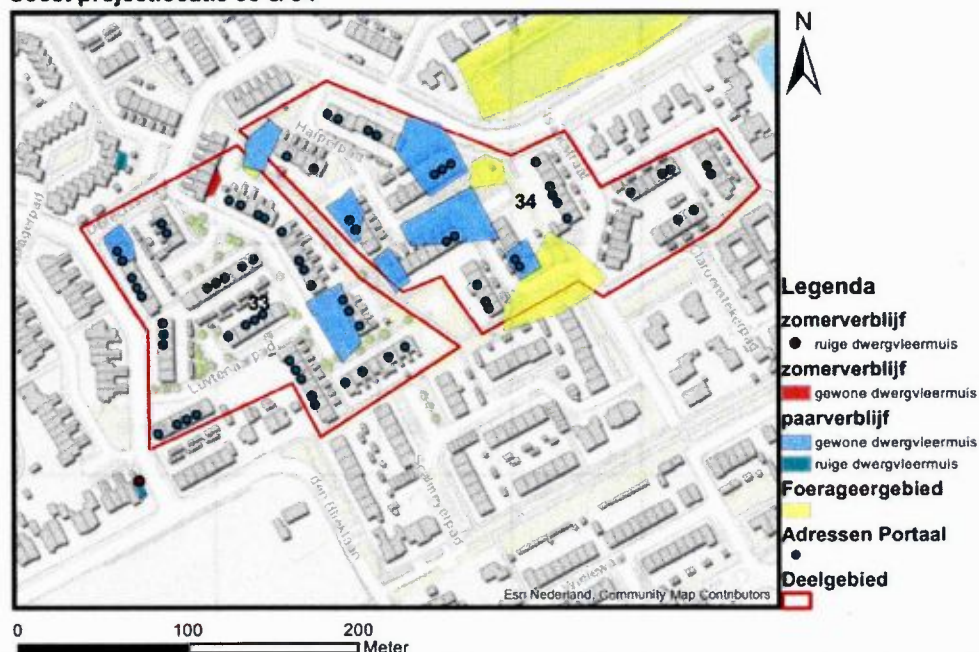
Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2: Overzicht aangetroffen verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis per adres

Tranche	Deelgebied	Plaats	Straat	Huisnummer	Type verblijf	Aantal verblijven	Soort	Status
T2	37	Soest	Choristenpad	3	Paarverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project
T2	37	Soest	Choristenpad	14	Paarverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project
T2	36	Soest	Choristenpad	19	Paarverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project
T2	36	Soest	Choristenpad	46	Zomerverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project
T2	36	Soest	Choristenpad	62-64	Paarverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project
T2	33	Soest	Luytenaarpad	25 / 27 / 31	Paarverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project
T2	34	Soest	Harperpad	13-15	Paarverblijf	1	Gewone dwergvleermuis	Spouw wordt geïsoleerd in voorliggend project

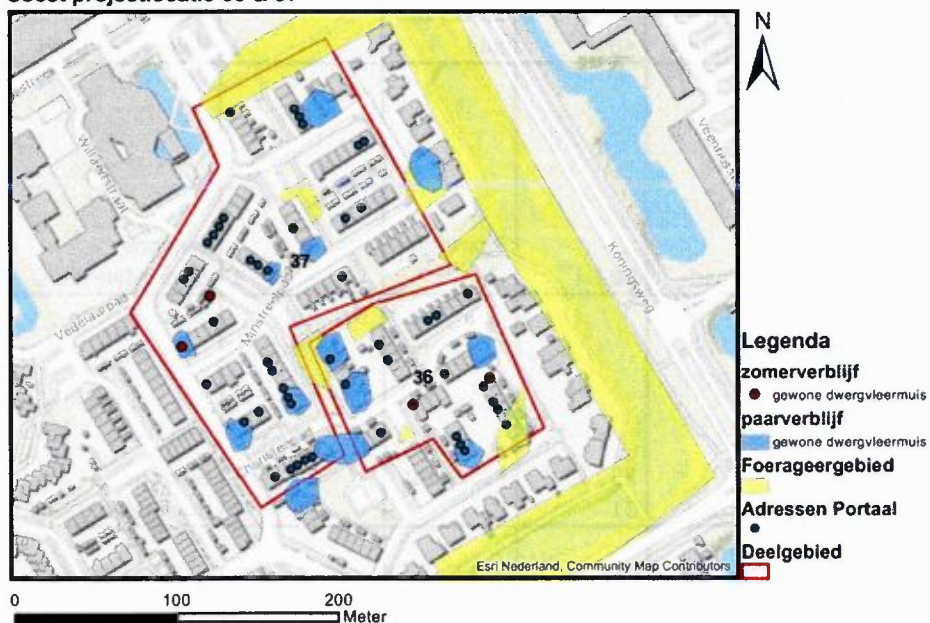
Soest projectlocatie 33 & 34

Figuur 15. Aangetroffen verblijven en foerageergebied binnen en rondom plangebied 33 & 34 en de locaties waar deze overlappen met woningen van Portaal.

De huidige aanvraag betreft enkel de adressen: Luytenaarspad 25, 27 en 31 en Harperspad 14-18, en Harperspad 33-35 gelegen binnen plangebied 33 en 34. Hier zijn in totaal 3 paarverblijven van de gewone dwergvleermuis gelegen.

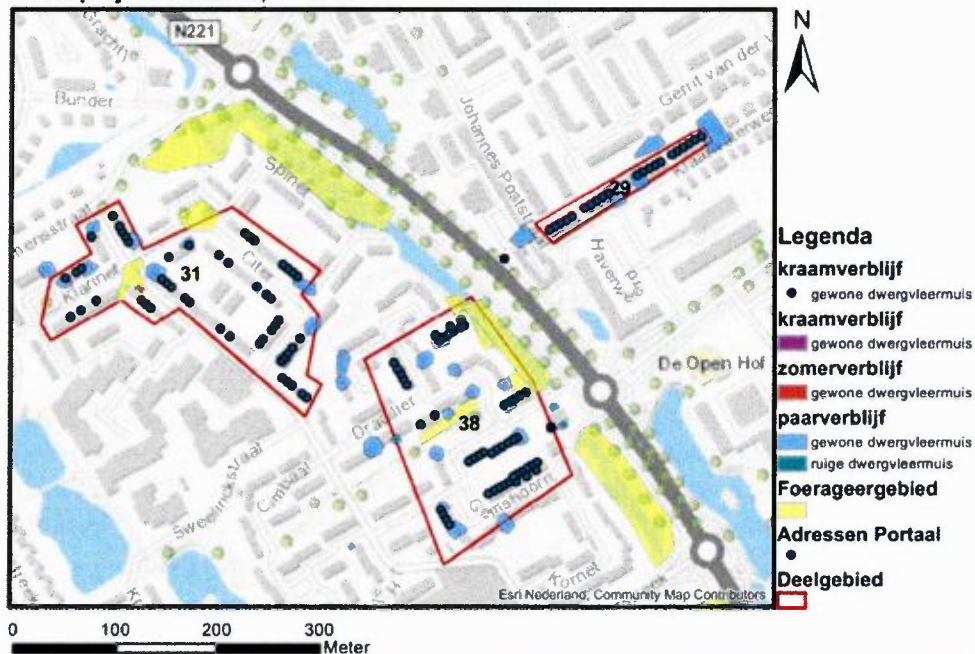
Soest projectlocatie 36 & 37

Figuur 16. Aangetroffen verblijven en foerageergebied binnen en rondom plangebied 36 & 37 en de locaties waar deze overlappen met woningen van Portaal.

De huidige aanvraag betreft enkel de adressen: Choristenpad 3, 14, 62-64, en 46 gelegen binnen plangebied 36 en 37 en omvat in totaal 5 paarverblijven en 1 zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis.

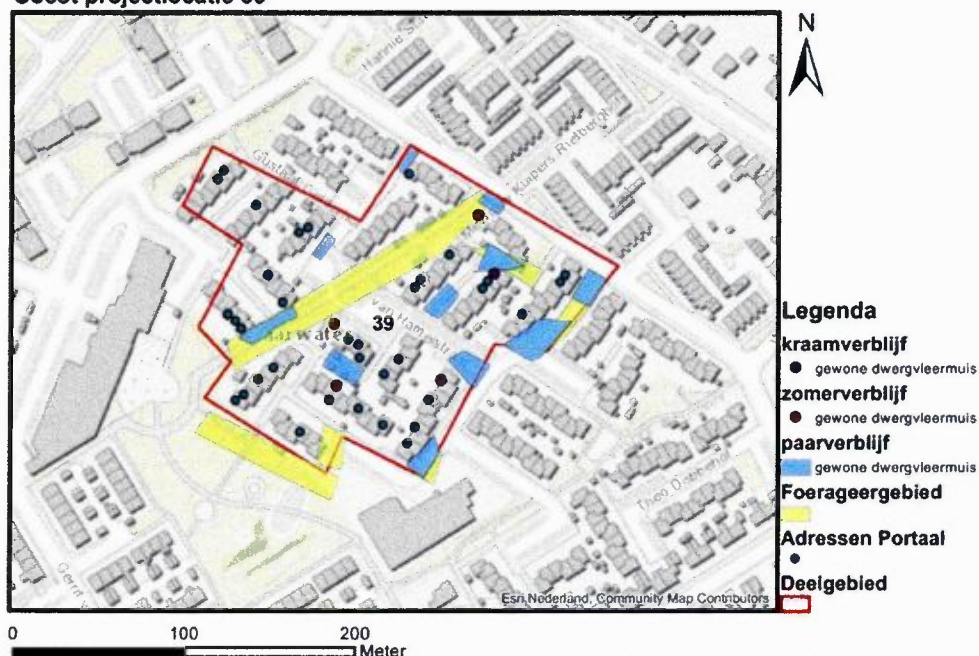
Soest projectlocatie 29, 31 & 38

Figuur 13. Aangetroffen verblijven en foerageergebied binnen en rondom plangebied 29, 31 & 38 en de locaties waar deze overlappen met woningen van Portaal.

De huidige aanvraag betreft enkel de adressen: Gemshoorn 16-18, 22-24, 35-37, 45-47, 89-97 en Draailier 89-97. gelegen binnen plangebied 38 en omvat in totaal 6 paarverblijven van de gewone dwergvleermuis

Soest projectlocatie 39

Figuur 17. Aangetroffen verblijven en foerageergebied binnen en rondom plangebied 39 en de locaties waar deze overlappen met woningen van Portaal.

De huidige aanvraag betreft enkel de adressen: Willem Speelmanhof 12-43 gelegen binnen plangebied 39 en omvat in totaal 1 paarverblijf van de gewone dwergvleermuis

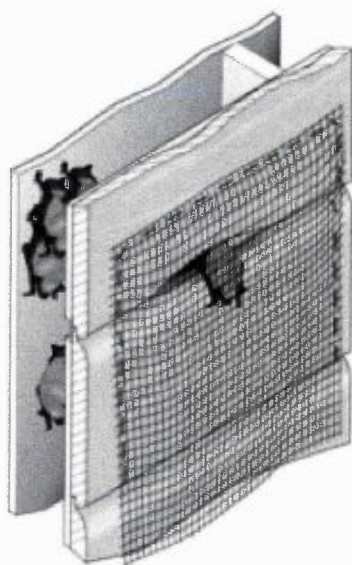
Om negatieve effecten in gebouwen van Portaal tegen te gaan dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen. Onderstaand staan deze maatregelen beschreven.

1. *Bebouwing vooraf ongeschikt maken*

Voor alle aangetroffen soorten en functies geldt dat de te isoleren woning voorafgaand ongeschikt wordt gemaakt als verblijfplaats bijvoorbeeld door het plaatsen van exclusion flaps (zie figuur 4). Exclusion flaps kunnen eenvoudig over open stootvoegen heen geplaatst worden. Door exclusion flaps kunnen vleermuizen wel uitvliegen maar zijn niet in staat om opnieuw in te vliegen. De exclusion flap moet de opening hermetisch afsluiten waardoor vleermuizen enkel nog naar buiten kunnen en niet meer naar binnen.

Dit geldt zowel voor de woningen waar verblijfplaatsen zijn aangetroffen als de woningen direct naast deze woningen. Omdat deze ontheffing alleen de spouwisolatie betreft kunnen de daken en dakranden ongemoeid gelaten worden. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen gebeurt onder begeleiding van een deskundig ecoloog. Gedurende de periode dat de exclusion flap aanwezig is, vindt controle plaats.

Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen gebeurt alleen onder de juiste weersomstandigheden (zie punt 2) en buiten de gevoelige perioden (zie punt 3).

Figuur 4: Voorbeeld van ongeschikt maken van gebouwen met behulp van exclusion flaps (bron: batworld.org).

2. Rekening houden met weersomstandigheden

Het ongeschikt maken van de bebouwing wordt alleen uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden Celsius, Winkracht < 5 Bft en geen neerslag).

4. Afstemmen met vleermuisdeskundige

De uitvoering van de werkzaamheden (met name de periode, tijdstip en werkwijze) wordt afgestemd met een vleermuisdeskundige. Deze is tevens oproepbaar om eventueel aangetroffen dieren te kunnen verplaatsen. Ook voert de vleermuisdeskundige controles uit van de maatregelen.

5. Gebruik van kunstlicht beperken

Om verstoring van vleermuizen te voorkomen wordt niet nachtelijk gewerkt. De te isoleren huizen binnen het project gebied worden tijdens de uitvoering nog steeds bewoond. Het is daarom zeer onwaarschijnlijk dat er nachtelijke werkzaamheden worden uitgevoerd en dat er kunstlicht op de gevel gericht wordt. Wanneer er toch gewerkt moet worden met kunstlicht geldt de volgende maatregel:

- Lichtval op bomen en gebouwen in en langs het projectgebied moet worden voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting.

De bebouwing die voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt is gemaakt (zie punt 1) en de bebouwing die ongeschikt is hoeven niet onbelicht te worden gelaten.

6. Verzorgen van alternatieve verblijfplaatsen

Er gaan in totaal 98 verblijfplaatsen van drie soorten vleermuizen verloren. Het gaat hierbij om zowel kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen (zie tabel 3). Om de functionaliteit van verblijfplaatsen volledig te garanderen wordt gezorgd voor alternatieve verblijfplaatsen in het projectgebied.

Ter compensatie van vleermuisverblijfplaatsen hebben in principe altijd inbouwkasten de voorkeur. Door een beperkte diepte van de spouw (5 cm), kunnen mogelijk niet bij alle woningen van Portaal inbouwkasten worden geplaatst. Bovendien wordt de spouw opgevuld om het huis te isoleren. De voorkeur bij Portaal ligt bij externe kasten. Er wordt daarom gekozen voor uitwendige kasten, zoals de Schwegler 1FF, Vivara Chillon, de Vivara VK MP 01, Vivara VK WS 01 of de Vivara VK WS 03. Voor de compensatie van de drie zomerverblijfplaatsen van laatvlieger dienen geschikte kasten voor deze soort opgehangen te worden. Niet alle kasten zijn geschikt voor laatvlieger. De Vivara VK WS 02 is dit bijvoorbeeld wel. Deze uitwendige kasten blijven permanent hangen.

Gezien de dichtheid van het aantal paarverblijfplaatsen in bepaalde projectlocaties zoals gebied 0, 2, 34 & 36 is het niet nuttig om in alle projectlocaties de 1:4 compensatie te volgen. Bijvoorbeeld in het geval van deelgebied 0 (figuur 5) zouden er $12 \text{ (paarverblijfplaatsen)} \times 4 = 48$ externe kasten geplaatst worden. In zo'n geval zou de hoeveelheid kasten zijn doel voorbijschieten. Derhalve worden in dit deelgebied 3 grote keramieken kraamkasten geplaatst (figuur 6). Dit zijn bijvoorbeeld de Vivara VK SK 01 of de Schwegler 1FTH. Deze grote kraamkasten vervangen 4 kleine kasten. Dit kan doordat de grote kasten een veel betere verblijfplaats bieden. De kraamkasten bieden meer ruimte en een beter en stabiel microklimaat waardoor de kasten ook geschikt zijn als kraamverblijfplaats en bij milde winters ook als winterverblijfplaats.

Bij de voorgenomen renovatie kunnen de aangetroffen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger verloren gaan. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in de te renoveren bebouwing, is een ontheffing nodig in het kader van de Wet natuurbescherming. Voor het verkrijgen van de benodigde ontheffing dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten te verzachten en de functionaliteit van de verblijfplaatsen in stand te houden. Hierbij kan worden gedacht aan het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen, het werken buiten de gevoelige perioden van de betreffende soorten en het ongeschikt maken van de te renoveren bebouwing voorafgaande aan de werkzaamheden.

Verstoring door indirecte effecten als licht en geluid kunnen voorkomen worden door in de periode april tot en met november tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstmatige verlichting, dient deze uitsluitend op de werkzaamheden worden gericht waarbij verlichting op bomen, de watergang en gebouwen in de directe omgeving wordt voorkomen. Dit geldt ook voor eventuele verlichting in de eindsituatie.

Daarnaast gelden ook de eerder beschreven maatregelen in de quickscan ecologie (Movares, 2018).

8. Permanente compensatie met uitwendige kasten

U geeft aan dat niet akkoord wordt gegaan met het plaatsen van uitwendige kasten ter permanente compensatie van zomer- en paarverblijfplaatsen. Hiervoor dienen inbouwkasten geplaatst te worden.

Uit overleg met Portaal volgt dat uitwendige kasten worden vervangen door inbouwkasten. Voor de tijdelijke vervanging zal wel gebruikgemaakt worden van uitwendige kasten, zoals gebruikelijk is voor dergelijke projecten. Voor de definitieve situatie zullen inbouwkasten gerealiseerd gaan worden. Dit kunnen bijvoorbeeld kasten zijn van het type IB VL 04 van VivaraPro, VMPM van Faunaprojecten of de Koninklijke Tichelaar.

10. Compensatie paarverblijfplaatsen met kraamkasten

U geeft aan dat grote keramische kraamkasten niet geschikt zijn om paarverblijfplaatsen in viervoud te vervangen. Kraamkasten kunnen geen vier paarverblijfplaatsen vervangen omdat territoriale mannetjes elkaar niet dulden in dezelfde kasten.

Kraamkasten kunnen, gezien het territoriale gedrag van vleermuizen tijdens de paarperiode, inderdaad geen vier paarverblijfplaatsen vervangen. Daar waar enkel in beperkte maten paarfuncties vastgesteld zijn zal niet gewerkt worden met een enkele kraamkast. Dat zou inderdaad geen recht doen aan de ecologische eigenschappen die het vervangende verblijf moet borgen. Eén kraamkast als vervanging voor vier kleinere verblijfplaatsen zal alleen toegepast worden indien dit (1) in combinatie kan met kleinere verblijfplaatsen, (2) er dusdanig veel (paar)verblijven binnen een plangebied vastgesteld zijn waardoor het één op vier compenseren van deze verblijven binnen een gebied van een dergelijke omvang ecologisch niet doelmatig is (onder andere i.v.m. territorialiteit) en (3) het toevoegen van een kraamkast een meerwaarde in het gebied kan hebben i.v.m. het toevoegen van een aanvullende functie. In de meeste gevallen betekent dit echter dat paarverblijven teruggeplaatst gaan worden op locaties waar een paarfunctie vastgesteld is en niet gewerkt zal worden met kraamkasten. De locaties van de te plaatsen inbouwkasten worden aangegeven in een ecologisch werkprotocol. De externe tijdelijke kasten die dienen als paarverblijf zullen in februari 2021 reeds geplaatst worden om te voldoen aan de gewenningsperiode zoals opgenomen in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis.